

Lekcija 4

lernu!

KINEJO

 Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ovaj projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije. Sadržaj ove publikacije odražava isključivo stavove autora publikacije te Europska komisija ne može biti odgovorna za uporabu sadržanih informacija.

Čitav sadržaj, ukoliko nije eksplicitno navedeno drugačije, vlasništvo je *lernu.net* i objavljen je pod licencom [Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

<https://lernu.net/instruado?lang=hr>

Brojevi

nulo = nula

unu = jedan

du = dva

tri = tri

kvar = četiri

kvin = pet

ses = šest

sep = sedam

ok = osam

naŭ = devet

dek = deset

cent = sto

mil = tisuću

miliono = milijun

Veći brojevi tvore se kombiniranjem osnovnih brojevnih riječi na sljedeći način:

mil ducent tridek ok = 1238

cent kvindek tri mil okcent tridek sep = 153.837

ok plus tri estas dek-unu = $8 + 3 = 11$

dek-kvin minus ses estas naŭ = $15 - 6 = 9$

Smjer

Na esperantu nakon prijedloga obično slijedi nominativ:

post mi = nakon mene

sen ŝi = bez nje

en domo = u kući

No, iza prijedloga koji označavaju mjesto može slijediti akuzativ koji označava kretanje prema tom mjestu:

Mi iras en la domon. = Idem u kuću.

Ili manĝas en la domo. = Oni jedu u kući.

La kato saltis sur la tablon. = Mačka je skočila na stol.

La kato saltis sur la tablo. = Mačka je skočila na stolu.

oni

Bezlična, neodređena osobna zamjenica **oni** koristi se kada subjekt nije poznat ili nije bitan:

Oni manĝas. = Jede se.

Oni sidas. = Sjedi se.

si

Zamjenica **si** (u akuzativu **sin**) ukazuje da je objekt radnje sam subjekt. Prevodi se hrvatskom zamjenicom "se", "sebe":

Li lavas sin. = On se pere.

Ŝi rigardas sin. = Ona se gleda.

Ili kantas al si. = Oni pjevaju sebi.

Za razliku od hrvatskog "sebe", "se", esperantska riječ **si** se koristi samo u trećem licu. Ta zamjenica nikada nije subjekt rečenice:

Mi rigardas min. = Ja se gledam.

Ili rigardas sin. = Oni se gledaju.

se

U pogodbenim rečenicama koje počinju s "kada" ne koristi se vremenski veznik **kiam** nego pogodbeni veznik **se**.

se = ako

Se mi malsanas, mi malmulte manĝas. = Kad (ako) sam bolestan/bolesna, malo jedem.

Kiam mi malsanis, mi malmulte manĝis. = Kad sam bio bolestan/bila bolesna, malo sam jeo/jela.

re-

Prefiks **re-** označava da se nešto događa vremenski ponovno ili na istom mjestu. Prefiks **re-** znači "ponovno", "opet" ili "natrag".

revidi = ponovno vidjeti

redoni = dati natrag, vratiti

remeti = staviti natrag, vratiti na mjesto

▼ Blok 15 (školski sati 29-30)

Ciljevi učenja

- upoznati prefiks **RE-**
- upoznati direktni akuzativ
- učiti nove riječi
- učiti brojeve

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka

Pripreme

- Zvukovi **1, 2**
- Kopije **M1**
- Brojčane karte **M2**
- Kopije **M3**

Nove riječi

letero = pismo

kien = kamo

foto = fotografija

unu = jedan

kiam = kada (upitna riječ,
veznik), u koje vrijeme

du = dva

re- = prefiks koji može
značiti ponovno, opet,
natrag

tri = tri

tie = tamo, ondje

kvar = četiri

mano = ruka

kvin = pet

kolere = ljutito

ses = šest

fariĝi = postati

sep = sedam

ruĝa = crven, crvena,
crveno

ok = osam

fali = pasti

naŭ = devet

botelo = boca

dek = deset

interese = zanimljivo

mil = tisuću

Plan učenja

20 min Podijeli tekst **M1** i slušaj ton **1**.

Čitajte i prevodite ga zajedno. Zamolite učenike da čitaju po 2 rečenice i ponovno ih prevedu. Kad dođu do kraja teksta, započnu ponovno, no ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako treba, s prijevodom.

Upozorite na nove gramatičke elemente: prefiks **RE-** i akuzativ smjera. Učenici bi morali imati dovoljno mogućnosti za vježbanje ovih svojstava. Najlakši način učenja akuzativa smjera je jednostavno koristiti mnoštvo primjera umjesto učiti gramatičko objašnjenje.

5 min Pauza za nejezičnu igru

10 min Pauza

10 min Vježba za učenje prefiksa **RE-**: zajedno s razredom promislite o glagolima koji mogu biti izmijenjeni dodavanjem prefiksa **RE-** te promislite o njihovim značenjima. Zatim svaki učenik treba naći svoje glagole i stvoriti 3 rečenice s glagolima s prefiksom **RE-**

Primjeri: **rekoleri**, **refariĝi**, **revidi**, **relerni**...

10 min Razdijelite Broj-karte **M2** za vježbu stvaranja brojeva. Napišite na školsku ploču nekoliko brojeva od 11 do 99 i recite učenicima da naprave esperantske riječi za te brojeve.

20 min Pauza za nejezičnu igru

20 min Podijelite dijalog **M3**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

Zadajte domaću zadaću.

Miaj leteroj (1-a parto)

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto.

Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto.

Mi diris kolere:

Kion vi faras tie? Ne legu leterojn de aliaj! Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero falis ankaŭ.

UNU

1

DU

2

TRI

3

KVAR

4

KVIN

5

SES

6

SEP

7

OK

8

NAŮ

9

DEK

10

CENT

100

MIL

1000

M3 Dijalog

Maja Kien vi iras?

Petro Mi kunvenos kun kvar miaj geamikoj.

Julia Kie vi havas la kunvenon?

Petro Kun unu antaŭ la lernejo, kun la dua en la kinejo, kun la tria en la trinkejo kaj kun la kvara hejme.

Julia Ĉu mi povas veni kun vi?

Petro Vi povas, sed ne estos interese. Kiam ni estos hejme ni lernos kanti la kanton Dek boteloj.

Julia Ho, mi ŝatas kanti.

Petro Bone, venu.

M4 Domaća zadaća

Napišite 10 brojeve od brojeva između **10** i **99** i oblikujte riječi za brojeve.

Napravi rečenice pomoću računala. Stvorite 5 rečenica svakodnevno: prevedite ih i napišite ih ako su ispravne.

▼ Blok 16 (školski sati 31-32)

Ciljevi učenja

- učiti nove riječi
- ponoviti gramatiku iz prethodnih lekcija

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka

Pripreme

- Zvukovi **3, 4**
- Kopije **M5**
- Kopije **M6**
- Kopije **M7**
- Kopije **M8**

Nove riječi

pardoni = oprostiti

plu = dalje, više

devi = morati

pordo = vrata

ricevi = dobiti

preni = uzeti

aūdi = čuti

sia = svoj, svoja, svoje

če = kod

sola = sam, sama, samo

fermi = zatvoriti

trankvila = miran, mirna,
mirno

inter = između, među

vera = pravi (prava,
pravo), istinit
(istinita, istinito)

kapo = glava

stari = stajati

kiom = koliko

pendi = visjeti

lasta = posljednji, zadnji

muro = zid

meti = staviti

akcidento = nesreća,
nezgoda

montri = pokazati

nur = samo

oni = bezlična osobna
zamjenica koja se
koristi kada subjekt
nije poznat ili nije
bitan

tiam = tada, onda

piedo = noga

Plan učenja

20 min Podijeli tekst **M5** i slušaj ton **3**.

Čitajte i prevodite ga zajedno. Zamolite učenike da čitaju po 2 rečenice i ponovno ih prevedu. Kad dođu do kraja teksta, započnu ponovno, no ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako treba, s prijevodom.

5 min Pauza za nejezičnu igru

10 min Vježba za zamjenicu **SI**: zamolite učenike da napišu 4 primjera prema donjim primjerima ili napišite rečenice na vašem jeziku na ploču te zamolite učenike da ih prevedu na esperanto.

Primjeri:

Mi rigardas min. Vi rigardas vin. Li rigardas sin. Ŝi rigardas sin. Ĝi rigardas sin. Ni rigardas nin. Ili rigardas sin. Mi amas min, vi amas vin. Mi demandas min. Vi demandas vin. Li demandas sin.

10 min Razdijelite **M6** ili napišite na ploču rečenice iz **M6**. Za vježbanje akuzativa smjera zamolite učenike da nađu, na primjer, rečenicu koja govori o odlasku u školu. Učenici nađu rečenicu, čitaju je i prevode. Nakon prevođenja svake rečenice nastavnik razgovara s učenicima te saznaje jesu li razumjeli pojam akuzativa smjera.

10 min Pauza

20 min Podijelite dijalog **M7**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

5 min Pauza za nejezičnu igru

10 min Zajedno čitajte, prevodite i pjevajte pjesmu **M8**

Zadajte domaću zadaću.

Miaj leteroj (2-a parto)

Ŝi diris:

– Pardonu ... mi serĉis mian libron ...

– Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi.

Ŝi ricevis bonan lecionon: ŝi ne plu legos leterojn de aliaj.

Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

M6 Vjeŝba

Li iras en lernejon.

Ŝi metas leteron sur la tablon.

Ili eniris en la ĉambron.

Li remetis sian kukon sur la seĝon.

Ili iris hejmen.

M7 Dijalog

- A** Kiom kostas via nova aŭto? Oni diras ke tre multe.
- B** Jes. Ĝi kostas inter 10.000 kaj 15.000 eŭrojn. Ĉu ankaŭ vi volas novan aŭton?
- A** Ne. Mi ne ricevis multan monon de miaj gepatroj. Oni parolas ke mi ricevos pli multan monon en laborejo. Eble.
- B** Kiam vi laste havis novan aŭton?
- A** En 2006.
- B** Pardonu. Nun mi devas iri por redoni 200 eŭrojn al mia amiko.
- A** Vi vere havas bonajn amikojn kiuj donas al vi 200 eŭrojn.
- B** Estas vero. Ĝis revido.

Dek boteloj

Dek boteloj pendas sur la mur'

Sed se akcidente falas unu nur, tiam naŭ boteloj pendas sur la mur'.

Naŭ boteloj pendas sur la mur' sed se akcidente falas unu nur,

Tiam ok boteloj pendas sur la mur'.

Ok boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam sep boteloj pendas sur la mur'.

.....

Du boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam unu botelo pendas sur la mur'.

Unu botelo pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam nur odoro restas sur la mur'.

Melodija: [YouTube](#)

M9 Domaća zadaća

Upotpuni rečenicu.

Mi iras _____ la domon.

La kato saltis _____ la tablon.

Ŝi iras _____ la ĉambron.

La patro sidis _____ seĝo.

Ana metas paperojn _____ la tablon.

Napravi rečenice pomoću računala. Stvorite 5 rečenica svakodnevno: prevedite ih i napišite ih ako su ispravne.

▼ Blok 17 (školski sati 33-34)

Ciljevi učenja

- učiti nove riječi
- vježbati afikse, brojeve i direktni akuzativ
- produbiti svoje razumijevanje teksta pomoću prijevoda

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka

Pripreme

- Zvukovi **5, 6**
- Kopije **M8**
- Kopije **M10**
- Kopije **M11**
- Kopije **M12**
- Kopije **M13**

Plan učenja

10 min Slušajte Zvuk **5**. Čitajte cijeli tekst **M10** zajedno.

Zamolite učenike da pročitaju po 2 rečenice i prevedu ih. Kad dođu do kraja teksta, počinju ponovno, ali ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako je potrebno, prevođenjem.

10 min Razdijelite **M11**.

Učenici neka prvo prevedu riječi s popisa, zatim neka svaki učenik napiše 4 rečenice s riječima s popisa. Tako vježbaju uporabu **-EJ-**, **-UL-**, **-EBL-**, **-IN-**, **-IST-** i prefiksa **RE-**, **MAL-**, **GE-**.

5 min Pauza za nejezičnu igru

20 min Podijelite dijalog **M12**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

10 min Pauza

10 min Prevedite grupno pjesmu **M8** i pjevajte je zajedno.

10 min Razdijelite **M13**. Učenici popunjavaju nedostajuće riječi.

5 min Pauza za nejezičnu igru

Zadajte domaću zadaću.

Miaj leteroj

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto.

Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto.

Mi diris kolere:

Kion vi faras tie? Ne legu leterojn de aliaj! Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero falis ankaŭ.

Ŝi diris:

– Pardonu ... mi serĉis mian libron ...

– Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi.

Ŝi ricevis bonan lecionon: ŝi ne plu legos leterojn de aliaj.

Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

M11 Vježba

Prevedite na svoj jezik.

portistino

gekantistoj

amikejo

malsanulo

malsanulejo

redoni

kunsidejo

nekomprenebla

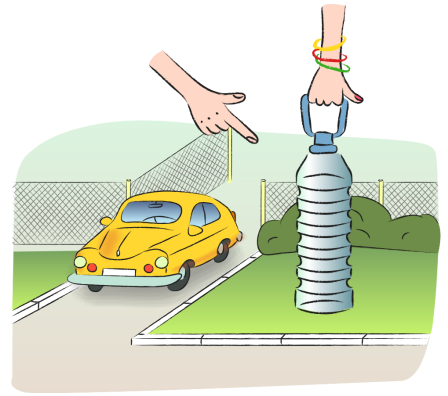
neebila

malgrandulo

Napišite 4 rečenice s 4 riječi koje su na listi.

M12 Dijalog

- Ivo** Kion vi havas en la mano?
- Maria** Botelon.
- Ivo** Kie vi prenis la botelon?
- Maria** Hejme el la kuirejo.
- Ivo** Kaj kien vi portas ĝin?
- Maria** Mi portas ĝin en mian aŭton.
- Ivo** Bone. Por kio la botelo devas esti en la aŭto?
- Maria** En ĝi estas trinko por trinki kiam mi veturos en ĝi.

M13 Vježba

Upotpuni rečenicu.

Ana kaj Marko iris _____ la strato.

Ili venis _____ kafejo, iris _____ tablo kaj vidis la patro _____ sidi
_____ seĝo.

Ana metis tri kukojn sur seĝ _____.

Ŝi _____ metis poste la kukojn sur la tabl _____.

M14 Domaća zadaća

Napravi rečenice pomoću računala. Stvorite 5 rečenica svakodnevno: prevedite ih i napišite ih ako su ispravne.

▼ Blok 18 (školski sati 35-36)

Ciljevi učenja

- vježbati naučene riječi
- ponoviti afikse
- upozoriti na važnost redoslijeda riječi u rečenici

Potrebna nastavna sredstva

- Računalo za emitiranje zvuka

Pripreme

- Zvukovi **5, 7**
- Kopije **M10**
- Kopije **M15**
- Kopije **M16**
- Kopije **M17**

Plan učenja

10 min Razdijelite vježbu **M15** za vježbanje sufiksa. Ponovno kratko objasnite značenje sufiksa. Zatim zamolite učenike da ispune tablicu.

10 min Slušajte Zvuk **5**. Čitajte cijeli tekst **M10** zajedno.

Zamolite učenike da pročitaju po 2 rečenice i prevedu ih. Kad dođu do kraja teksta, počinju ponovno, ali ovoga puta bez prijevoda. Nastavnik pomaže samo s ispravnim izgovorom i, ako je potrebno, prevođenjem.

5 min Pauza za nejezičnu igru

20 min Podijelite dijalog **M16**.

Podijelite učenike u parove i zamolite ih da čitaju dijalog i prevedu ga. Zamolite jedan par da glasno čita dijalog i prevodi ga redak po redak. Pomažite im kod prevođenja, ako je potrebno. Zatim zamolite drugi par da glumi dijalog bez da ga ponovno prevodi. Ako ostane vremena, možete zamoliti i slijedeći par da glumi dijalog.

10 min Pauza

20 min Vratite se na skeč iz lekcije 2 (**M17**).

Napravite grupe od tri učenika. Neka prevedu i glume skeč u grupama.

5 min Pauza za nejezičnu igru

Zadajte domaću zadaću.

M15 Vježba

Napišite riječi sa sufiksom dodanim na ispravno mjesto (na primjer **kuirejo**, **kuiristo**, **kuiristino**, **kuirebla**, **rekuiri**). Prevedite i napišite prijevod pokraj riječi.

	-EJ-	-UL-	-EBL-	-IST-	-IN-	RE-
kuiri						
instrui						
sporti						
porti						
trinki						
manĝi						
skribi						
kanti						

M16 Dijalog

- Petro** Saluton. Mi ne vidis vin longe, kie vi estis?
- Ana** Okazis malbono. Mi falis kaj estis en malsanulejo.
- Petro** Ho, mi ne sciis tion. Ĉu nun vi povas iri kun mi en kinejon?
- Ana** Jes. Kiun filmon vi volas rigardi?
- Petro** Kriminalan filmon.
- Ana** Mi ne ŝatas tiajn filmojn. Mi volas vidi amfilmon.
- Petro** Bone. Kie ni povas rigardi amfilmon?
- Ana** En kinejo ĉe la lernejo. Ni rapidu.

Mi ne volas manĝi**Patrino** (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!**Patrino** Manĝu! Estu bona! Manĝu!**Infano** Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.**Patrino** (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona.

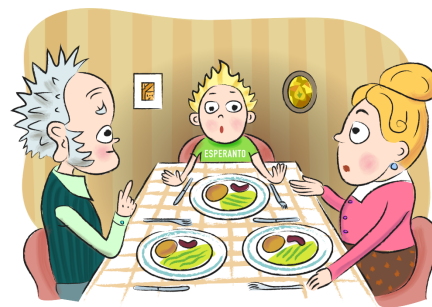
Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?

Patrino Ĉu vi ne povas manĝi?**Infano** Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.**Patro** Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!**Infano** (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M18 Domaća zadaća

Stvorite smislenu rečenicu. Pazite na red riječi u rečenici.

Skribis mi Marko al leteron.

Vera ĝi amletero estas.

Letero ankaŭ foto en la estis lia.

Eniris mian mi ĉambron rapide en.

Mano en foto ŝia estis ankaŭ la.

Napravi rečenice pomoću računala. Stvorite 5 rečenica svakodnevno: prevedite ih i napišite ih ako su ispravne.